

NOTAT

Til: Styringsgruppen for nytt oppdragshåndteringsverktøy for 110-sentralene
Fra: Advokatfirmaet Føyen Torkildsen AS
Ansvarlig advokat: Vera Hovelsen
Dato: 7. januar 2020
Vår ref.: 510268

UTKAST TIL SAKSFREMLEGG - SAMARBEIDSAVTALE MELLOM 110-SENTRALENE FOR ANSKAFFELSE, IMPLEMENTERING OG FORVALTNING AV NYTT OPPDRAGSHÅNTERINGSVERKTØY

Til politisk ledelse i eierkommunene for Norges 110-sentraler.

1. INNSTILLING OG SAMMENDRAG

Innstilling til kommunestyret: Tas til orientering.

Nødnett et digitalt samband for politi, brannvesen, helsetjenesten og andre aktører med et nød- og beredskapsansvar. Utbyggingen av nødnettet ble bestilt av Stortinget i 2011 og stod ferdig i 2015. Staten finansierte nødnettutbyggingen, men har bestemt at den kun vil finansiere drift og vedlikehold av fellesverktøyet på kommunikasjonssentralene.

Brannvern er et kommunalt ansvar som ivaretas gjennom landets 110-sentraler. Det er etablert 13 110-sentraler i hver sin region. De kommuner som er omfattet av den fastsatte regionen plikter å knytte seg til nødalarmeringssentralen og bære sin andel av kostnadene ved etablering og drift av sentralen.

En vesentlig del av 110-sentralenes systemer er et oppdragshåndteringsverktøy. Per i dag håndteres oppdragshåndtering av systemet som kalles Vision. Serviceavtalen med leverandøren av Vision (Capita) utløper 31. desember 2020, med mulighet for en kort forlengelse. Det er dermed behov for anskaffelse av nytt oppdragshåndteringsverktøy for alle 110-sentralene.

Som en del av nødnettutbyggingen finansierte Staten investeringskostnadene for et oppdragshåndteringsverktøy. Men Staten har vært klar på at den ser på Vision eller dettes etterfølger som en del av det etatsspesifikke verktøyet for brann- og redningstjenesten og derfor ikke inngår som en del av fellesverktøyet på kommunikasjonssentralene. Kommunene må dermed finansiere anskaffelse, implementering, drift og forvaltning av nytt oppdragshåndteringsverktøy.

Oppdragshåndteringsverktøy er nødvendig for at 110-sentralene skal kunne motta og registrere henvendelser, respondere hensiktsmessig på disse, og styre mannskaper og utstyr under oppdrag. For å sikre en effektiv håndtering av innkomne oppdrag har 110-sentralene i felleskap besluttet at sentralene skal gjennomføre en samlet anskaffelse, implementering og forvaltning av verktøyet. En felles anskaffelse gir, samlet sett, lavest ressursbruk og en best mulig kontraktsoppfølging.

110-sentralene har for planleggingen av anskaffelsen opprettet et prosjekt med en styringsgruppe. Styringsgruppen ønsker å forankre det videre samarbeidet hos den politiske ledelse i de 13 eierkommunene. Hensikten med dette saksfremlegget er å gi politisk nivå en orientering om det planlagte samarbeidet mellom 110-sentralene og den kommende anskaffelsen.

Vedlegg:

- Utkast til samarbeidsavtale mellom de 13 110-sentralene
- Notat: Juridisk vurdering av ulike spørsmål som må avklares i forbindelse med samarbeidsavtale mellom 110-sentralene for anskaffelse, implementering og forvaltning av nytt oppdragshåndteringsverktøy

2. NÆRMERE OM BAKGRUNNEN FOR SAKEN

Brannvern er et kommunalt ansvar, jf. lov 14. juni 2006 nr. 20 om brann og eksplosjonsvern (brann- og eksplosjonsvernloven) § 9. Med hjemmel i brann- og eksplosjonsvernloven § 16 fattet Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) 15. juni 2016 vedtak om «nye 110-regioner og samlokalisering av nødmeldingstjenesten». I vedtaket fastsettes det en regionstruktur, og en kommune i hver region pålegges å etablere en sentral for regionen, herunder [Hamar] kommune (se punkt 5).

DSB har ikke lagt noen føringer for hvordan samarbeidet mellom kommunene som utgjør den enkelte 110-region skal organiseres.

[Tilpasset avsnitt om organiseringen av 110-sentralen for den aktuelle kommune]

De kommuner som omfattes av den fastsatte regionen plikter å knytte seg til nødalarmeringssentralen og bære sin andel av kostnadene ved etablering og drift av den respektive sentralen.

Fra 2010-2015 fikk 110-sentralene ny kontrollromsløsning gjennom Nødnettsprosjektet.

Oppdragshåndteringsverktøyet Vision, som ble anskaffet som en del av Nødnettsprosjektet, må nå erstattes. Det har vært enkelte driftsutfordringer, og leverandøren av systemet kan ikke vedlikeholde dette lenger. Vision er ikke regnet som «Nødnettsutstyr» og erstatning av dette systemet må anskaffes av brukerne, dvs. 110 sentralene og i forlengelsen kommunene.

Før Nødnettsprosjektet hadde 110-sentralen ulike systemer fra mange ulike leverandører. Gjennom Nødnett fikk 110-sentralene likt system, og dette har vært et viktig bidrag til å forbedre 110-tjenesten i Norge. Det er derfor bred enighet blant 110-sentralene om å anskaffe et nytt felles oppdragshåndteringssystem.

I lys av kommunenes ansvar for drift av 110-sentralene, er det kommunene som må dekke kostnadene for anskaffelse, implementering, drift og forvaltning av nytt oppdragshåndteringssystem.

Av hensyn til en koordinert oppfølging og forvaltning av avtalen og med tanke på risiko og kostnader, er det foreløpig besluttet at det bør være én «kunde» på den offentlige side, med 13 (12¹) tjenestemottakere. [Hamar] kommune, «kunderepresentanten», skal ivareta den daglige avtaleoppfølgingen overfor leverandøren og koordinere kommunikasjonen med de andre sentralene. Det konkrete innholdet i forholdet mellom kunderepresentanten og alle 110-sentralene vil bli gjennom en «samarbeidsavtale om innkjøp og implementering av oppdragshåndteringsverktøy».

Samarbeidsavtalen inngås av vertskommunene, de interkommunale selskapene og kommunale foretakene som utgjør/drifter 110-sentralene i kraft av egne fullmakter, jf. kommuneloven § 17-1², annet ledd, siste setning.

3. KORT OM SAMARBEIDSAVTALEN

En samarbeidsgruppe med representanter fra alle 110-sentralene vil ha det overordnede ansvaret for oppfølgingen og forvaltningen av avtalene med systemleverandøren. Videre vil det være en av 110-sentralene som har ansvar for den daglige oppfølgingen av leverandøren (kunderepresentanten, se punkt 5).

Formålet med samarbeidsavtalen er at partene skal:

- Gjennomføre en felles anskaffelse av et nytt felles oppdragshåndteringsverktøy
- Ha en koordinert opplæring og implementering
- Ha en felles forvaltning/oppfølging av avtalen med systemleverandøren
- Ha en felles driftsavtale med en leverandør av driftstjenester

Det skal anskaffes et oppdragshåndteringsverktøy som på en best mulig måte skal bidra til ivaretagelse av innbyggernes behov. Hensynet til effektiv bruk av ressurser står sentralt i samarbeidet. Løsningen skal oppfylle de til enhver tid gjeldende lover og regler for nødmeldetjenesten i Norge, legge til rette for samhandling, og gi bedre totalfunksjonalitet enn dagens løsning.

Samarbeidsavtalen inkluderer også nødvendige avklaringer og avtaleinngåelse med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) ved Brann Driftsorganisasjon (BDO) for drift av nytt oppdragshåndteringsverktøy.

4. GJENNOMFØRING

Planleggingen av felles anskaffelse og implementering av nytt oppdragshåndteringsverktøy er godt i gang. Det skal gjennomføres én konkurranse og inngås avtale med én leverandør om tjenesten.

Anskaffelse av løsning skal holdes innenfor et realistisk ambisjonsnivå. Det er en målsetting at anskaffelsen skal legge til rette for kontrahering av en løsning som har et høyt modenhetsnivå, baserer seg på tilgjengelig standardteknologi og som nødvendiggjør utvikling og spesialtilpasning i begrenset/moderat omfang.

¹ 110-sentralen Namsos (gamle Nord-Trøndelag) skal samlokaliseres med Midt-Norge 110-sentral og vil derfor som utgangspunkt ikke være selvstendig tjenestemottaker, men ha opsjon på å anskaffe nytt oppdragshåndteringsverktøy dersom samlokaliseringen drar ut i tid.

² LOV-2018-06-22-83

Løsningen skal samtidig være fremtidsrettet og kunne oppgraderes og videreutvikles i tråd med i den teknologiske utviklingen i løsningens forventede levetid.

Arbeidet med realisering av målsettingene i samarbeidsavtalen skal legge til rette for partenes behov for styring og kontroll med anskaffelsen og implementering og forvaltning av løsningen.

5. KUNDEKOMMUNE

[Hamar] kommune vil stå som kunde i avtale med leverandøren, og fungere som kunderepresentant for de øvrige. [Hamar] kommune vil som avtalepart stå økonomisk ansvarlig i forhold til leverandøren, men vil gjennom samarbeidsavtalen ha rett på dekning av kostnader fra de deltagende kommunene/110-sentralene.

6. FINANSIERING

Utgiftene til oppdragshåndteringssystemet vil bestå av en engangskostnad til lisenser, løpende utgifter i en kortere periode til implementering, samt en årlig vedlikeholdsavgift³. Ved større versjonsoppdateringer på et senere tidspunkt kan det oppstå nye utgifter til implementering av denne. I tillegg kommer kostnader til nødvendige ressurser for daglig oppfølging forvaltningsansvaret, og eventuelle andre innleide ressurser, samt kostnader til innkjøp av tjenester og utstyr for oppfølging av avtalen med systemleverandøren og samarbeidsavtalen.

Kundekommunen oppretter dette som eget ansvar, og tjenesten driftes etter prinsippet om selvkost. Kundekommunen utarbeider årlig budsjett for tjenesten, og får dette godkjent av fagrådet.

110-sentralene fordeler kostnadene mellom seg etter følgende regnestykke:

- a) 50 % av samlet kostnad fordeles likt mellom de 12 tjenestemottakerne. Dersom 110-sentralen Nord-Trøndelag utløser sin opsjon, fordeles kostnaden på alle 13 partene.
- b) 50 % av samlet kostnad fordeles mellom tjenestemottakerne etter innbyggertall per 1. januar inneværende år.

110-sentralene dekker selv egne kostnader for å oppfylle sine plikter i henhold til samarbeidsavtalen, herunder reise, opphold og deltagelse i møter. Særlige implementeringskostnader som kun vedkommer egen 110-sentral holdes utenfor fordelingen over og belastes direkte til denne.

[avsnitt om konkret fordeling på den enkelte kommune. Hvordan og når treffer dette kommunebudsjettet]

7. KORT OM VURDERTE ALTERNATIVER TIL FELLES ANSKAFFELSE OG IMPLEMENTERING

Prosjektgruppen har vurdert ulike alternative løsninger til felles anskaffelse av nytt oppdragshåndteringsverktøy.

For det første er konsekvensene av at hver 110-sentral selv anskaffer nytt oppdragshåndteringsverktøy vurdert. Dette anses lite hensiktsmessig både teknisk, økonomisk og ressursmessig. Anskaffelsen må uansett gjennomføres som en offentlig anskaffelse, og hver sentral

³ Det kan åpnes for ulike vederlagsmodeller i anskaffelsesprosessen

må ta kostnadene ved anskaffelsen og tilpasning/implementering av systemet. Man vil da også miste samhandlingseffektene og effektiviseringen som ligger i felles system for alle 110-sentralene.

De samme hensynene gjør seg gjeldende når det gjelder vurdering av funksjonalitet i systemet og hva man skal anskaffe. Enkelte 110-sentraler har allerede anskaffet et system som delvis kan levere funksjonaliteten som et nytt system vil gi. Videre implementering og drift av dette systemet forutsetter også offentlig anskaffelse, slik at dette i realiteten vil bli som førstnevnte alternativ.

Et «null-alternativ» er å ikke erstatte dagens system Vision. Når Vision ikke lenger støttes fra leverandøren vil det etter en tid ikke kunne brukes. En moderne 110-sentral kan ikke fungere uten oppdragshåndteringssystem, og man er da tilbake til «manuell» drift. Dette vil antagelig kreve betydelig flere årsverk i sentralene, og tjenesten vil ikke tilfredsstillende kravene til en moderne 110-sentral. Dette anses således ikke som noe alternativ.

8. FORPLIKTELSE

Anskaffelsen vil være forpliktende for 110-sentralene og dermed vertskommunene i den antatte driftsperioden på 8 år. Finansieringsmodellen forutsetter at partene må forplikte seg i denne perioden, og det vil medføre betydelige kostnader og ulemper for de andre 110-sentralene dersom en skulle trekke seg ut av samarbeidet.